

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України

Модельна навчальна програма

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА

для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти
для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку
помірного та важкого ступеня

Автор:

Блеч Г.О.

Київ – 2022

Пояснювальна записка

Одним із найголовніших завдань початкового навчання з української мови є розвиток усного мовлення та опанування грамотою (навичками читання та письма), збагачення і поступове накопичення словникового запасу, уявлень про навколишній світ. Програма спрямована на формування елементарних навичок читання та письма в учнів, котрі мають значні порушення інтелектуального розвитку. Досягнення мети освітньої діяльності передбачає вирішення освітніх, корекційних, практичних, виховних завдань.

Метою навчання є формування й удосконалення умінь і навичок у учнів в усіх видах мовленнєвої діяльності – слуханні й розумінні, говорінні, читанні та письмі. Характерною ознакою учнів з значними інтелектуальними порушеннями є не сформованість у них усіх етапів мовленнєвої діяльності, що значно ускладнює процес формування мовленнєвої компетенції. А несформованість всіх сторін мовлення – фонетичної, лексичної, граматичної – призводить до специфіки оволодіння ними процесом читання та письма. Діти з значними інтелектуальними порушеннями знаходяться на різних рівнях сформованості мовленнєвого розвитку: ті у яких воно зовсім відсутнє, і ті, особливості яких утруднюють засвоєння дитиною навчального матеріалу, знижують і без того невисоку продуктивність їх навчання.

Усне мовлення характеризується порушенням звуковимови, через що є нечітким, невиразним, аграматичним. Словниковий запас, запас уявлень і понять занадто бідний, а розуміння мовлення оточуючих недостатнє. Їм властиві нестійкість уваги, невміння зосереджуватися, швидка втомлюваність, недостатній розвиток сприймань, пам'яті, дрібної і загальної моторики, а також порушення в емоційно-вольовій сфері. Учні потребують організації навчання з метою розвитку та корекції наявних порушень в плані розвитку артикуляційної моторики, формування фонематичного слуху, збагачення словникового запасу, покращення граматичної будови мовлення. Водночас із розвитком основних видів

мовленнєвої діяльності в початкових класах для дітей з значними інтелектуальними порушеннями розв'язуються й корекційно-розвивальні завдання, спрямовані на корекцію порушень пізнавальної діяльності (сприймання, уваги, пам'яті, уваги, мовлення й мислення), емоційно-вольової сфери, розвитку артикуляційної моторики та координації рухів та ін.

Модельну програму розроблено з врахуванням указаних труднощів, особливостей інтелектуального та мовленнєвого розвитку. Через те, що розвиток цих дітей відбувається повільно, програма з даного предмета передбачає й повільніший темп навчання.

Система корекційно-розвивального навчання з формування навичок читання та письма можна представити наступними етапами та періодами роботи :

Пропедевтичний етап регламентує такі напрями роботи :

налагодження невербального контакту з дорослим (емоційні ситуації, вправи);

розвиток і стимуляція голосових реакцій та мовленнєвої активності;

розвиток зорового сприймання;

розвиток слухового сприймання;

розвиток дрібної моторики.

На початкових етапах роботи увага приділяється розвитку невербальних форм спілкування – фіксації погляду на обличчі дорослого, розуміння жестів (прощання та вітання). Потім робота продовжується, дитина вчиться наслідувати діям із предметами (м'ячем, лялькою), розвивається дрібна моторика рук. Це основа для переходу до наслідування артикуляційних рухів, звуконаслідування. У подальшому, поряд зі становленням вербального спілкування, ці форми не

втрачають своєї значущості та продовжують розвиватися й удосконалюватися. Програма передбачає розвиток навичок у дітей сприймати мовлення оточуючих і виокремлювати його серед інших звуків, розрізняти та чути мовні та немовленнєві звуки; навчання розумінню простих прохань, звернення до дитини; вміння співвідносити предмети та дії з їх словесним позначенням; викликання наслідувальної мовленнєвої діяльності у формі будь-яких звукових проявів; навчання висловлювати бажання за допомогою слів.

Обов'язковою умовою до організації навчання є створення умов для практичного застосування набутих знань, вмінь та навичок у різних життєвих ситуаціях.

Розвиток усіх видів дрібної моторики та зорово-рухової координації, що також передбачено програмою слугують передумовою становлення усного й письмового мовлення, а також сприяють підвищенню пізнавальної активності дітей.

Основний етап роботи розділяє навчання на три періоди: підготовчий (добукварний) період (перший семестр 1 класу); основний (букварний) період розпочинається в 2-ому семестрі 1 класу і триває 3 роки (закінчується в першому семестрі 4 класу); заключний (післябукварний) період приходить на другий семестр 4 класу. Цей розподіл є умовним, тому у випадку, якщо учні будуть спроможними засвоїти грамоту скоріше, на 4 клас можна залишити весь післябукварний період. І навпаки, якщо учні не встигнуть вивчити всі звуки і букви, не навчатися читати і писати в межах програмних вимог, післябукварний період дозволяється продовжити.

В добукварний період проводиться робота щодо розвитку звукового, зорового і мовленнєвого аналізу. Це пояснюється тим, що ступінь правильності аналізу й синтезу, що здійснюються відповідними аналізаторами, перш за все визначає успішність оволодіння грамотою по звуковому аналітико-синтетичному методу. Провідний принцип звукового аналітико-синтетичного методу навчання, який полягає у тому, що у формуванні у дітей початкових умінь читати й

писати слід іти від звука до букви. Це означає, що перед тим, як ознайомити дитину з певною буквою, треба навчити її виконувати вимовно-слухові, аналітичні і синтетичні дії з тим звуком (або звуками), які ця буква позначає: правильно їх вимовляти, впізнавати в різних позиціях слів (на початку, в середині і в кінці), виділяти зі слів, складів, синтезувати з іншими звуками.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- врахування компетентнісного, диференційованого та індивідуального підходів;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- науковості, систематичності і практичної спрямованості змісту;
- наступності, послідовності і лінійності навчання;
- доступності, наочності та безперервного повторення навчального матеріалу;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і мовленнєвих можливостей, потреб дітей.

Відповідно до зазначених мети і завдань навчального предмета «Формування навичок читання та письма» виділено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно та з допомогою альтернативних засобів комунікації», «Навчаємось читати», «Взаємодіємо письмово», «Навчаємось сприймати медіа».

У програмі вказано орієнтовний зміст навчального матеріалу; види навчальної діяльності, які допоможуть вчителю ефективно побудувати корекційно-розвивальне навчання; немає вимог до конкретних очікуваних результатів навчання, а лише орієнтовні досягнення учнів; передбачено спрямованість корекційно-розвивальної роботи, а саме корекційно-розвивальні завдання, реалізація яких є обов'язковою умовою навчання.

Програма не містить розподілу навчальних годин за темами. У межах річної кількості годин педагог самостійно визначає час для роботи над кожною темою програми, не порушуючи пропонованого змісту навчального предмета.

Модельну програму з навчального предмета «Формування навичок читання та письма» складено на основі Типових освітніх програм початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1-4 класів з інтелектуальними порушеннями (Навчання грамоти, Українська мова) 2018-2020р., відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти, сучасних досягнень спеціальної педагогіки та психології щодо пізнавальних можливостей дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Перший клас

Орієнтовний зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Орієнтовні досягнення	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
Змістова лінія «Взаємодіємо усно та з допомогою альтернативних засобів комунікації»			
<p>Вербальні та невербальні засоби комунікації.</p> <p>Використання жестів в спілкуванні, під час розв'язання задач побутового або навчального характеру. Рухи рук, тулуба, очей, адресовані іншій людині.</p> <p>Виконання інструкції дорослого.</p> <p>Розуміння запитань, порад, вказівок вчителя.</p> <p>Інтенації, їх наслідування.</p> <p>Органи артикуляції.</p> <p>Мовленнєве дихання, сила голосу.</p> <p>Ігрові вправи на звуконаслідування.</p> <p>Слова – назви предметів.</p> <p>Співвідношення предметів та їх дій з опорою на малюнки (хто? що? – що робить?), на основі голосів та дій тварин, птахів та комах.</p> <p>Називання словом різних предметів та їх малюнків (за наслідуванням вчителя).</p> <p>Відповіді на запитання, переказування за ілюстраціями під керівництвом учителя.</p>	<p>Ранкова зустріч.</p> <p>Інтерактивні ігри.</p> <p>Ігрові вправи.</p> <p>Музично-дидактичні ігри.</p> <p>Аудіювальні та візуальні вправи.</p> <p>Ігри-імітації.</p> <p>Аудіофайли звуків живої та неживої природи: звуки води, дощу, моря, шелест листя тощо; спів птахів, крик дельфінів, дзижчання комах тощо.</p> <p>Аудіофайли звуків тварин, транспорту тощо.</p> <p>Розповіді, бесіди</p>	<p>Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реагує на усне мовлення співрозмовника; - повторює за вчителем жести, рухи, наслідує міміку; - намагається виконувати навчальні та ігрові дії відповідно до прослуханої інструкції; - сприймає на слух і впізнає з деякою допомогою вчителя звуки, звукосполучення довкілля (стук, дзвін, гудіння, дзижчання, цвіркання, голоси тварин тощо) під час спостережень та ігор; - правильно повторює за вчителем окремі звуки, звукосполучення, слова (з одного, двох, трьох звуків); - наслідуючи вчителя, намагається промовляти слова (відповідно до можливостей мовленнєвого розвитку) ; - слухає мовлення і читання вчителя; - розуміє висловлювання інших 	<p>Формувати вербальні та невербальні засоби комунікації.</p> <p>Розвивати слухове сприймання та слухову увагу.</p> <p>Розвивати вміння висловлювати свої прохання вербально, або жестово-мімічними засобами, працювати відповідно до інструкцій вчителя.</p> <p>Вчити використовувати жести в спілкуванні, під час розв'язання задач побутового або навчального характеру.</p> <p>Розвивати словник, вміння використовувати засоби альтернативної комунікації.</p> <p>Формувати усвідомлене розуміння запитань, порад, вказівок вчителя.</p> <p>Вчити розрізняти інтонації.</p> <p>Розвивати органи артикуляції.</p> <p>Розвивати мовленнєве дихання, силу голосу.</p> <p>Розвивати слухову увагу на матеріалі немовленнєвих звуків</p>

		людей, звукозаписи; - співвідносить (називає) словом різні предмети та їх малюнки; - з допомогою вчителя добирає малюнки до названих предметів, дій; показуючи (називаючи) на малюнках відповіді-ілюстрації до прослуханого тексту.	(диференціювання мовленнєвих та немовленнєвих звуків). Вчити сприймати тексти на слух.
Змістова лінія «Навчаємось читати»			
<p>Ознайомлення з книгою.</p> <p>Слухання прочитаного педагогом тексту, розгляд ілюстрацій.</p> <p>Практичне ознайомлення з мовними одиницями. Практичне знайомство із словом як одиницею мовлення: виділення слова з ряду інших слів.</p> <p>Робота з дитячою книжкою, текстами.</p> <p>Робота з сюжетними малюнками, схемами, піктограмами.</p>	<p>Обговорення прочитаного тексту.</p> <p>Відповіді на запитання до прочитаного тексту.</p> <p>Ритмічні вправи.</p> <p>Обговорення малюнків, ілюстрацій до тексту.</p> <p>Складання розповіді за малюнками, фотографіями.</p> <p>Відтворення почутого на основі створених або дібраних піктограм, ілюстрацій.</p> <p>Ігрові ситуації на впізнавання за малюнками, описом.</p>	<p><u>Пропедевтичний період</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <p>- намагається зосередити увагу на змісті тексту, прочитаного педагогом;</p> <p>- розрізняє вербальну і візуальну інформації в тексті;</p> <p>- знаходить за завданням учителя потрібну візуальну інформацію в дитячій книжці, дитячому журналі, пояснює її зміст.</p> <p><u>Добукварний період</u></p> <p>- намагається дати відповіді на запитання за змістом прослуханого тексту, використовуючи альтернативні</p>	<p>Формувати усвідомлене розуміння сказаного вчителем.</p> <p>Збагачувати та накопичувати словниковий запас.</p> <p>Розвивати слухову та зорову увагу, слухове та зорове сприймання.</p> <p>Розвивати уміння висловлювати свої побажання, використовувати допомогу, яку надає вчитель; працювати відповідно до інструкцій вчителя.</p> <p>Виховувати позитивне ставлення до книжки.</p>

<p>Формування поняття «звук і буква».</p> <p>Вивчення букв.</p> <p>Формування умінь глобального читання.</p>	<p>Малювання або ліплення букв.</p> <p>Ігри зі звуконаслідуванням.</p> <p>Ігри на запам'ятовування букв (образ, назва).</p>	<p>засоби комунікації, малюнки, піктограми;</p> <p>-з допомогою вчителя відповідає на запитання „що це?“, „хто це?“, "що робить?“ щодо змісту предметних і сюжетних малюнків; (повторює за вчителем);</p> <p>- знаходить предмети за словесним описом, вказівками вчителя; (разом з учителем);</p> <p>-з допомогою вчителя підбирає малюнки до названих предметів, ініційованих дій (разом з учителем);</p> <p>- за допомогою вчителя намагається викладати малюнки відповідно до послідовності подій у тексті (відповідно до можливостей мовленнєвого розвитку).</p> <p><u>Букварний період</u></p> <p>- співвідносить графічний образ букви з її звучанням;</p> <p>- намагається показати названі вчителем букви;</p> <p>- сприймає форму букви, її розташування;</p> <p>- порівнює з допомогою вчителя і голосні та приголосні звуки;</p> <p>- намагається зливати вивчені букви у склади в різних сполученнях;</p>	
--	---	--	--

		- виявляє позитивне ставлення до книжки.	
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»			
<p>Орієнтування на площині аркуша паперу, зошита, альбому, поверхні стола, класної дошки.</p> <p>Постава учня під час письма. Правила тримання у руці ручки (олівця, фломастера).</p> <p>Виконання вправ для кисті та пальців рук.</p> <p>Сприймання і відтворення найпростіших комбінацій з прямих ліній та фігур зліва направо в горизонтальному положенні.</p> <p>Конструювання з допомогою вчителя простих, добре відомих дітям предметів (драбинка, паркан, ялинка, вікно та ін.).</p> <p>Формування базових графічних навичок.</p> <p>Малювання і письмо олівцем на аркушах паперу за обвідкою.</p> <p>Довільне проведення прямих ліній різної довжини у вказаних вчителем напрямках.</p> <p>Малювання нескладних предметів з прямих ліній (драбинка, паркан, прапорець, віконна рама, ялинка).</p>	<p>Ігрові вправи на розвиток дрібної моторики руки.</p> <p>Вправи на розвиток окоміру.</p> <p>Ігри на співвідношення реальних предметів з їх зображенням.</p> <p>Вправи з природними матеріалами.</p> <p>Ігри з конструктором.</p> <p>Відтворення графічних знаків через малювання,ліплення.</p>	<p><u>Пропедевтичний період:</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <p>- орієнтується на площині аркуша паперу, поверхні стола, класної дошки (при необхідності – з допомогою вчителя): розрізняє верх, низ, ліву і праву сторони;</p> <p>- намагається правильно тримати ручку (олівець, фломастер);</p> <p>- намагається приймати участь у всіх видах практичних робіт, спрямованих на розвиток координації рухів кисті і пальців руки;</p> <p>- намагається відтворити за зразком, за показом, словесною інструкцією прості комбінації з прямих ліній та фігур з паличок, паперових смужок різного кольору в певній послідовності зліва направо в горизонтальному положенні;</p> <p>- складає з допомогою вчителя прості візерунки і фігурки з паличок, кольорових смужок, за даним зразком;</p> <p><u>Добукварний період</u></p>	<p>Розвивати зорове сприймання і мілку моторику.</p> <p>Удосконалювати зорово-рухову координацію на основі спостереження за власними діями.</p> <p>Розвивати тактильне сприймання та тактильні відчуття;</p> <p>Розвивати координацію рухів кисті руки і пальців у процесі різних видів практичної діяльності (робота з пластиліном, обведення трафаретів нескладних предметів, малювання і письмо олівцем на аркушах паперу за обвідкою).</p> <p>Розвивати орієнтування у просторі.</p> <p>Розвивати зорове сприймання та зорову увагу.</p> <p>Удосконалювати орієнтування на аркуші паперу.</p> <p>Формувати базові графічні навички.</p> <p>Вчити (за допомогою дорослого) проводити лінії між двома хвилястими; хвилясту лінію за точками, за пунктиром,</p>

<p>Обведення трафаретів за вкладкою чи контуром.</p> <p>Штрихування трафаретів паралельними лініями у заданому напрямі.</p> <p>Штрихування хвилястими, круговими, фігурними лініями, півовалами, петлями.</p> <p>Обведення графічного образу букви.</p>		<p>- малює під керівництвом учителя олівцем на папері прямі лінії у різних напрямках (вертикально, горизонтально, похило);</p> <p>- розфарбовує під керівництвом учителя прямими лініями прості візерунки, не виходячи за межі малюнка;</p> <p>- малює під керівництвом учителя прямі лінії та нескладні предмети з них (драбинка, паркан, прапорець, віконна рама, ялинка);</p> <p>- намагається обводити трафарети за вкладкою та контуром;</p> <p>- за зразком намагається з'єднати лінією запропоновані елементи: лінії, зірочки, тематичні малюнки.</p> <p><u>Букварний період</u></p> <p>- за пунктирними лініями намагається обвести елементи букв.</p>	<p>не відриваючи олівця від аркуша паперу;</p> <p>- обводити по контуру та заштриховувати прості предмети;</p> <p>-(за допомогою дорослого) розфарбовувати контурні малюнки;</p> <p>Формувати і розвивати навички письма.</p> <p>Виховувати охайність та самостійність.</p>
Змістова лінія «Навчасьмося сприймати медіа»			
<p>Ознайомлення з різними джерелами та видами інформації.</p> <p>Робота з медіапродукцією.</p>	<p>Перегляд і обговорення фотографій. Перегляд і обговорення мультфільмів. Перегляд і обговорення сюжетних малюнків або картини.</p>	<p>Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <p>- має уявлення про найважливіші джерела інформації: дитячі книжки, журнали, енциклопедії, телебачення, бібліотека, Інтернет;</p>	<p>Розвивати пам'ять на основі засвоєння отриманої інформації.</p>

		- сприймає прості медіапродукти (фотографії, дитячі журнали тощо)	
--	--	---	--

Життєва компетентність:

Учень/учениця намагається:

- уважно слухати і розуміти звернене мовлення (питання, завдання, інструкції тощо);
- сприймати та розпізнавати звуки довкілля; мовленнєві звуки;
- слухати та повторювати за вчителем окремі звуки, звукосполучення, прості за структурою слова (відповідно стану мовленнєвого розвитку);
- співвідносити графічний образ букви з її звучанням;
- сприймати елементи букви та її цілісний графічний образ;
- під контролем учителя дотримується правильної постави під час письма;
- правильно тримати ручку (олівець) під контролем учителя;
- повторювати за вчителем (або разом із ним) доступні вправи, спрямовані на розвиток координації рухів кисті і пальців рук;
- малювати та штрихувати олівцем з допомогою вчителя;
- за зразком обводити графічний образ букви;
- сприймати медіапродукти.

Другий клас

Орієнтовний зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Орієнтовні досягнення	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
Змістова лінія «Взаємодіємо усно та з допомогою альтернативних засобів комунікації»			
<p>Вербальні та невербальні засоби комунікації. Використання жестів в спілкуванні, під час розв’язання задач побутового або навчального характеру. Рухи рук, тулуба, очей, адресовані іншій людині. Виконання інструкції дорослого. Розуміння запитань, порад, вказівок вчителя. Інтонанції, їх наслідування. Органи артикуляції. Мовленнєве дихання, сила голосу. Ігрові вправи на звуконаслідування.</p> <p>Розрізнення голосних та приголосних звуків</p> <p>Сприймання текстів на слух. Ознайомлення зі словами – назвами предметів. Співвідношення предметів та їх дій з опорою на малюнки (хто? що? – що робить?), на основі голосів та дій тварин, птахів та комах. Відтворення основного змісту усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого співставлення слів до ілюстрації. Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами культури</p>	<p>Ранкова зустріч. Інтерактивні ігри. Ігрові вправи. Музично-дидактичні ігри. Аудіовальні та візуальні вправи. Ігри-імітації. Аудіофайли звуків живої та неживої природи: звуки води, дощу, моря, шелест листя тощо; спів птахів, крик дельфінів, дзижчання комах тощо. Аудіофайли звуків тварин, транспорту тощо. Розповіді, бесіди. Відтворення почутого на основі створених або дібраних ілюстрацій. Соціальні історії</p>	<p>Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реагує на усне мовлення співрозмовника; - розуміє прості мовні інструкції ; - повторює за вчителем жести, рухи, наслідує міміку; - виконує дії з іграшками разом з дорослим, за зразком, за інструкцією; - слухає мовлення і читання вчителя; - слухає та намагається повторювати за вчителем окремі звуки, звукосполучення, прості за структурою слова (відповідно до можливостей мовленнєвого розвитку); - намагається правильно виконувати дихальні вправи та артикуляційну гімнастику; - співвідносить знайомі слова з малюнками; 	<p>Формувати вербальні та невербальні засоби комунікації. Розвивати слухове сприймання та слухову увагу. Розвивати вміння висловлювати свої прохання вербально, або жестово-мімічними засобами, працювати відповідно до інструкцій вчителя; використовувати жести в спілкуванні, під час розв’язання задач побутового або навчального характеру. Розвивати словник, вміння використовувати засоби альтернативної комунікації; Формувати усвідомлене розуміння запитань, порад, вказівок вчителя. Вчити розрізняти інтонації, їх наслідування. Розвивати органи артикуляції. Розвивати мовленнєве дихання, силу голосу. Розвивати уміння співвідносити слово з реальним предметом. Вчити сприймати тексти на слух.</p>

спілкування.		<p>-з допомогою вчителя добирає малюнки до названих предметів, дій; – повторює за вчителем запитання та відповіді на запитання: „що робить?“.</p> <p>-намагається вживати слова і прості фрази культурної поведінки в спілкуванні з дорослими.</p>	<p>Збагачувати та накопичувати словник на основі розширення знань та уявлень про довкілля.</p> <p>Виховувати поведінкові навички та особистісні риси (акуратності, дисциплінованості, поваги до вчителя та інших дорослих та ін.).</p>
--------------	--	---	--

Змістова лінія «Навчасьмось читати»

<p>Слухання прочитаного педагогом тексту, розгляд ілюстрацій.</p> <p>Практичне ознайомлення з мовними одиницями. Практичне знайомство із словом як одиницею мовлення: виділення слова з ряду інших слів. .</p> <p>Робота з дитячою книжкою, текстами. Основні правила поводження з книжкою. Формування позитивного ставлення до книжки.</p>	<p>Обговорення прочитаного тексту. Відповіді на запитання до прочитаного тексту.</p> <p>Ритмічні вправи.</p> <p>Обговорення малюнків, ілюстрацій до тексту.</p> <p>Складання розповіді за малюнками, фотографіями.</p> <p>Відтворення почутого на основі створених або дібраних піктограм, ілюстрацій.</p> <p>Ігрові ситуації на впізнавання за малюнками, описом.</p> <p>Робота з розрізною абеткою.</p> <p>Читання слів з опорою на звукові та складові схеми.</p> <p>Робота з піктограмами.</p>	<p><u>Букварний період</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <p>- намагається зосередити увагу на змісті тексту, прочитаного педагогом;</p> <p>- дає відповіді на запитання за змістом прослуханого тексту, використовуючи альтернативні засоби комунікації, малюнки, піктограми;</p> <p>- намагається повторити за вчителем відповіді щодо змісту предметних і сюжетних малюнків;</p> <p>- разом з учителем знаходить предмети за словесним</p>	<p>Розвивати слухове сприймання, слухову та зорову пам'ять.</p> <p>Збагачувати словниковий запас.</p> <p>Розвивати мисленнєві операції, аналіз, синтез, порівняння.</p> <p>Формувати та розвивати чіткість усного мовлення.</p> <p>Формувати уявлення про слово як самостійну смислову одиницю.</p> <p>Збагачувати та уточнювати уявлення про довкілля.</p> <p>Формувати і закріплювати вміння співвідносити слово-назву з реальним предметом.</p> <p>Корегувати та вдосконалювати звуковимову.</p> <p>Розвивати слухову увагу та мовленнєвий слух (уважно слухати,</p>
---	--	--	---

<p>Робота з сюжетними малюнками, схемами, піктограмами.</p> <p>Робота з малюнками на визначення послідовності подій у тексті.</p> <p>Практичне розрізнення складу, слова.</p> <p>Проговорювання, розуміння лексичного значення слів та їх застосування.</p> <p>Складання з розрізної абетки і читання слів із двох засвоєних складових структур (ло–ша, пал–ка).</p> <p>Формування умінь глобального читання.</p>	<p>Ігри –імітації.</p>	<p>описом, вказівками вчителя; -з допомогою вчителя підбирає малюнки до названих предметів, ініційованих дій; -виявляє позитивне ставлення до книжки.</p> <p>-знаходить предмети за словесним описом, вказівками вчителя; -з допомогою вчителя підбирає малюнки до названих предметів, ініційованих дій; - добирає малюнки до прочитаних слів (з допомогою вчителя); - називає показані вчителем букви; - складає з розрізної абетки складу, слова з двох засвоєних складових структур; - намагається читати складу, прості слова.</p>	<p>чути, ідентифікувати, розрізнити й повторювати вивчені звуки). Виховувати в учнів чітку артикуляцію звуків, їх впізнавання та розрізнення. Розвивати зорове сприймання графічного зображення букви, просторового розташування її елементів. Формувати усвідомленого зорового образу кожної вивченої букви. Виховувати позитивне ставлення до книжки.</p>
---	------------------------	--	---

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»

<p>Постава учня під час письма. Правила тримання у руці ручки (олівця, фломастера).</p> <p>Закріплення вмінь орієнтуватися в зошиті, користуватися письмовим приладдям.</p> <p>Обведення по шаблонах та заштрихування</p>	<p>Вправи на розвиток дрібної моторики руки. Вправи на розвиток окоміру. Відтворення графічних знаків.</p> <p>Взаємоперевірка виконання</p>	<p><u>Букварний період</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <p>- орієнтується в зошиті; - правильно тримає в руці та користується олівцем і кульковою ручкою;</p>	<p>Розвивати зорове сприймання та зорову увагу. Удосконалювати орієнтування на аркуші паперу. Розвивати дрібну моторику. Формувати і розвивати навички</p>
---	---	---	--

<p>фігур. Письмо паличок із заокругленням знизу, зверху. Обведення графічного образу букви. Позначення звуків буквами. Удосконалення написання вивчених букв і складів (по контуру).</p> <p>Букви голосні та приголосні. Їх написання та розрізнення. Складова структура слова. Склад.</p>	<p>роботи в парі (на основі заданого зразку).</p>	<p>- намагається штрихувати та правильно креслить лінії за опорними крапками і за зразком в потрібних напрямках; - за пунктирними лініями обводить букви, з'єднує їх між собою; - розрізняє серед вивчених звуків з допомогою вчителя голосні і приголосні звуки.</p>	<p>письма. Формувати навички самоконтролю. Виховувати охайність та самостійність.</p>
---	---	---	---

Змістова лінія «Навчаємось сприймати медіа»

<p>Ознайомлення з різними джерелами та видами інформації. Робота з медіапродукцією</p>	<p>Перегляд і обговорення фотографій. Перегляд і обговорення мультфільмів. Перегляд і обговорення сюжетних малюнків або картини. Спостереження за мовленням персонажів під час перегляду мультфільму або читання.</p>	<p>Учень / учениця з допомогою вчителя: -має уявлення про найважливіші джерела інформації: дитячі книжки, журнали, енциклопедії, телебачення, бібліотека, Інтернет; -сприймає прості медіапродукти (світлини, дитячі журнали тощо)</p>	<p>Розвивати пам'ять на основі засвоєння отриманої інформації.</p>
---	---	---	--

Життєва компетентність:

Учень/учениця намагається:

- уважно слухати і розуміти звернене мовлення (питання, завдання, інструкції тощо);
- сприймати та розпізнавати звуки довкілля; мовленнєві звуки;

- відповідати на поставлені запитання у межах знайомого мовленнєвого матеріалу, повторювати відповідь за вчителем (залежно від мовленнєвих можливостей учня);
- повторювати за вчителем доступні вправи, спрямовані на розвиток мовленнєвого дихання, сили голосу;
- правильно вимовляти звуки (відповідно стану мовленнєвого розвитку);
- слухати та повторювати за вчителем окремі звуки, звукосполучення, прості за структурою слова (відповідно стану мовленнєвого розвитку);
- з допомогою вчителя переказувати просту казку за ілюстраціями та запитаннями (з використанням малюнків, піктограм);
- розрізняти голосні та приголосні звуки;
- співвідносити графічний образ букви з її звучанням;
- сприймати елементи букви та її цілісний графічний образ;
- з допомогою вчителя намагається скласти й читати прості складові структури;
- за зразком та пунктиром писати букви, склади;
- під контролем учителя дотримується правильної постави під час письма;
- сприймати медіапродукти.

Третій клас

Орієнтовний зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Орієнтовні досягнення	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
Змістова лінія «Взаємодіємо усно та з допомогою альтернативних засобів комунікації»			
<p>Вербальні та невербальні засоби комунікації. Виконання інструкції дорослого. Розуміння запитань, порад, вказівок вчителя. Інтонації, їх наслідування. Органи артикуляції. Мовленнєве дихання, сила голосу. Сприймання текстів на слух. Практичне ознайомлення зі словами, що означають назви предметів, їх дії, ознаки. Відтворення основного змісту усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого співставлення слів до ілюстрації. Закінчення розпочатого речення. Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами культури спілкування.</p>	<p>Ранкова зустріч. Інтерактивні ігри Ігрові вправи Музично-дидактичні ігри Аудіювальні та візуальні вправи. Ігри-імітації. Розповіді, бесіди Відтворення почутого на основі створених або дібраних ілюстрацій Утворення нових слів за зразком Ігри зі словами («Назви одним словом», «Знайди зайве слово», «Знайди пару», «Яке слово утворилося, якщо...», « Закінчи речення» тощо) Соціальні історії.</p>	<p>Учень / учениця з допомогою вчителя: - повторює за вчителем жести, рухи, наслідує міміку; - виконує навчальні та ігрові дії відповідно до прослуханої інструкції; - намагається контролювати правильний артикуляційний уклад під час вимовляння звуків; - намагається промовляти слова (відповідно до можливостей мовленнєвого розвитку) ; - співвідносить знайомі слова з малюнками; -з допомогою вчителя добирає малюнки до названих предметів, дій; ознак; - знаходить предмети за словесним описом, вказівками вчителя; - повторює за вчителем слова-ознаки предмета; – повторює за вчителем запитання та відповіді на</p>	<p>Розвивати слухове сприймання та слухову увагу. Розвивати вміння висловлювати свої прохання вербально, або жестово-мімічними засобами, працювати відповідно до інструкцій вчителя; використовувати жести в спілкуванні, під час розв’язання задач побутового або навчального характеру. Формувати усвідомлене розуміння запитань, порад, вказівок вчителя. Вчити розрізнявати інтонації, їх наслідування. Розвивати органи артикуляції. Розвивати мовленнєве дихання, силу голосу. Вчити сприймати тексти на слух. Збагачувати та накопичувати словник на основі розширення знань та уявлень про довкілля. Вчити відтворювати зміст усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого співставлення слів до ілюстрації. Виховувати поведінкові навички та особистісні риси (акуратності,</p>

		<p>запитання: „який?“, „яка?“, „яке?“;</p> <ul style="list-style-type: none"> - складає з допомогою вчителя прості речення; - доповнює речення правильним змісту словом; - намагається приймати участь у бесідах на теми з найближчого оточення, за малюнками, серіями малюнків; піктограмами; - користується мовленнєвим етикетом в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням) 	<p>дисциплінованості, поваги до вчителя та інших дорослих та ін.).</p>
--	--	--	--

Змістова лінія «Навчаємось читати»

<p>Слухання прочитаного педагогом тексту, розгляд ілюстрацій.</p> <p>Практичне ознайомлення з мовними одиницями. Практичне знайомство із словом як одиницею мовлення: виділення слова з ряду інших слів. .</p> <p>Робота з сюжетними малюнками, схемами, піктограмами.</p>	<p>Обговорення прочитаного тексту. Відповіді на запитання до прочитаного тексту.</p> <p>Ритмічні вправи.</p> <p>Обговорення малюнків, ілюстрацій до тексту.</p> <p>Складання розповіді за малюнками, фотографіями.</p> <p>Відтворення почутого на основі створених або дібраних піктограм, ілюстрацій.</p>	<p><u>Букварний період</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зосереджує увагу на змісті тексту, прочитаного педагогом; - з допомогою вчителя відповідає на запитання „що це?“, „хто це?“, "що робить?“, „який?“, щодо змісту предметних і сюжетних 	<p>Розвивати слухове сприймання, слухову та зорову пам'ять.</p> <p>Збагачувати словниковий запас.</p> <p>Розвивати мисленнєві операції, аналіз, синтез, порівняння.</p> <p>Формувати та розвивати чіткість усного мовлення.</p> <p>Формувати уявлення про слово як самостійну смислову одиницю.</p> <p>Збагачувати та уточнювати уявлення про довкілля.</p>
--	--	---	---

<p>Робота з малюнками на визначення послідовності подій у тексті.</p> <p>Робота з дитячою книжкою, текстами. Основні правила поводження з книжкою. Формування позитивного ставлення до книжки.</p> <p>Голосні і приголосні звуки. Практичне визначення наявності певного звука в даному слові. Місце звука в слові. Виділення звуків на початку слова, в кінці слова.</p> <p>Складання з розрізної абетки складів, слів із трьох-чотирьох букв.</p> <p>Читання по складах слів.</p> <p>Формування умінь глобального читання.</p>	<p>Ігрові ситуації на впізнавання за малюнками, описом. Робота з розрізною абеткою. Читання слів з опорою на звукові та складові схеми. Робота з піктограмами. Ігри –імітації. Складання з допомогою вчителя простого речення за допомогою схеми.</p>	<p>малюнків; - дає відповіді на запитання за змістом прослуханого тексту, використовуючи альтернативні засоби комунікації, малюнки, піктограми; - разом з учителем знаходить предмети за словесним описом, вказівками вчителя; - разом з вчителем підбирає малюнки до названих предметів, ініційованих дій; -порівнює з допомогою вчителя і розрізняє голосні та приголосні звуки; - називає голосні звуки і показує відповідні букви; - виділяє з допомогою вчителя приголосні звуки і показує відповідні букви; - з допомогою та за завданням учителя визначає місце звука у слові (на початку або в кінці слова); -з допомогою вчителя виділяє на слух голосний звук (на початку слова); -зливає звуки у склади; - складає з букв розрізної абетки склади; - намагається правильно перечитувати складені склади</p>	<p>Формувати і закріплювати вміння співвідносити слово-назву з реальним предметом, дією на малюнку. Коригувати та вдосконалювати звуковимову. Розвивати слухову увагу та слухову пам'ять. Розвивати довільну увагу. Розвивати мовленнєвий слух (уважно слухати, чути, ідентифікувати, розрізняти й повторювати вивчені звуки). Виховувати в учнів чітку артикуляцію звуків, їх впізнавання та розрізнення. Розвивати зорове сприймання графічного зображення букви, просторового розташування її елементів. Формувати усвідомлений зоровий образ кожної вивченої букви. Формувати вміння помічати і розрізняти оптично схожі букви. Розвивати навички зорового контролю під час читання складів, слів. Виховувати позитивне ставлення до книжки.</p>
--	---	--	--

		і слова; - ознайомлений з правилами збереження книжки та гігієни читання.	
--	--	--	--

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»

<p>Постава учня під час письма. Правила тримання у руці ручки (олівця, фломастера).</p> <p>Закріплення вмінь орієнтуватися в зошиті, користуватися письмовим приладдям.</p> <p>Букви голосні та приголосні. Їх написання та розрізнення.</p> <p>Складова структура слова.</p> <p>Слово. Місце звука (букви) у слові.</p> <p>Списування складів, слів.</p>	<p>Вправи на розвиток дрібної моторики руки. Вправи на розвиток окоміру. Відтворення графічних знаків.</p> <p>Ігри на запам'ятовування букв (образ, назва). Побудова складової та звукової схеми слова.</p> <p>Взаємоперевірка виконання роботи в парі (на основі заданого зразку).</p>	<p><u>Букварний період</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтується в зошиті; - правильно тримає в руці та користується олівцем і кульковою ручкою; - визначає і промовляє голосні та приголосні звуки; - з допомогою вчителя визначає місце звука (букви) в слові (на початку, в кінці слова); - вмiє використовувати допомогу вчителя; - за зразком намагається списувати букви, склади; прості слова. 	<p>Удосконалювати навички орієнтувальної діяльності. Розвивати дрібну моторику. Формувати і розвивати навички письма.</p> <p>Розвивати зорове сприймання та розрізнення графічного зображення букв, просторового розташування їх елементів під час написання. Формувати усвідомлений зоровий образ кожної з букв.</p> <p>Розвивати навички списування. Формувати навички самоконтролю. Виховувати охайність та самостійність.</p>
---	---	--	---

Змістова лінія «Навчаємось сприймати медіа»

<p>Ознайомлення з різними джерелами та видами інформації.</p> <p>Робота з медіапродукцією</p>	<p>Перегляд і обговорення фотографій. Перегляд і обговорення мультфільмів.</p> <p>Перегляд і обговорення сюжетних малюнків або картини.</p> <p>Спостереження за мовленням персонажів під час перегляду мультфільму або читання.</p> <p>Запис власного мовлення з використанням цифрових пристроїв.</p>	<p>Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <p>-дає відповіді щодо прослуханих / переглянутих простих медіатекстів (світлини, мультфільми, комп'ютерні ігри, реклама тощо)</p> <p>-сприймає прості медіапродукти (світлини, дитячі журнали тощо)</p>	<p>Розвивати пам'ять на основі засвоєння отриманої інформації.</p>
---	--	---	--

Життєва компетентність:

Учень/учениця намагається:

- уважно слухати і розуміти звернене мовлення (питання, завдання, інструкції тощо);
- сприймати та розпізнавати звуки довкілля; мовленнєві звуки;
- відповідати на поставлені запитання у межах знайомого мовленнєвого матеріалу, повторювати відповідь за вчителем (залежно від мовленнєвих можливостей учня);
  - повторювати за вчителем доступні вправи, спрямовані на розвиток мовленнєвого дихання, сили голосу;
  - правильно вимовляти звуки (відповідно стану мовленнєвого розвитку);
  - слухати та повторювати за вчителем окремі звуки, звукосполучення, прості за структурою слова (відповідно стану мовленнєвого розвитку);
  - з допомогою вчителя переказувати просту казку за ілюстраціями та запитаннями;
  - читати склади, слова, за допомогою вчителя, в тому числі засобами глобального читання;
  - розрізняти голосні та приголосні звуки;
  - співвідносити графічний образ букви з її звучанням;
  - сприймати елементи букви та її цілісний графічний образ;
  - за зразком списувати букви, склади, прості слова;
  - під контролем учителя дотримується правильної постави під час письма;
  - сприймати медіапродукти.

Четвертий клас

Орієнтовний зміст навчального матеріалу	Види навчальної діяльності	Орієнтовні досягнення	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
Змістова лінія «Взаємодіємо усно та з допомогою альтернативних засобів комунікації»			
<p>Вербальні та невербальні засоби комунікації. Виконання інструкції дорослого. Розуміння запитань, порад, вказівок вчителя. Інтонації, їх наслідування. Органи артикуляції. Мовленнєве дихання, сила голосу. Сприймання текстів на слух. Практичне ознайомлення зі словами, що означають назви предметів, їх дії, ознаки, приналежність. Відтворення основного змісту усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого співставлення слів до ілюстрації. Монологічне висловлювання (розповідь, опис) за спостереженнями в навколишньому світі, ілюстрацією, за опорними словами, за складеним планом. Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами культури спілкування.</p>	<p>Ранкова зустріч. Інтерактивні ігри. Ігрові вправи. Музично-дидактичні ігри. Аудіювальні та візуальні вправи. Ігри-імітації. Розповіді, бесіди. Відтворення почутого на основі створених або дібраних ілюстрацій. Соціальні історії.</p>	<p>Учень / учениця з допомогою вчителя: - повторює за вчителем жести, рухи, наслідує міміку; - виконує навчальні та ігрові дії відповідно до прослуханої інструкції; - намагається контролювати правильний артикуляційний уклад під час вимовлення звуків; - намагається промовляти слова (відповідно до можливостей мовленнєвого розвитку) ; - співвідносить знайомі слова з малюнками; - добирає малюнки до названих предметів, дій;ознак; - знаходить предмети за словесним описом, вказівками вчителя; - складає з допомогою вчителя прості речення; - намагається приймати участь у бесідах на теми з найближчого оточення, за малюнками, серіями малюнків;пиктограмами; - намагається скласти опис</p>	<p>Формувати вербальні та невербальні засоби комунікації. Розвивати слухове сприймання та слухову увагу. Розвивати вміння висловлювати свої прохання вербально, або жестово-мімічними засобами, працювати відповідно до інструкцій вчителя. Вчити використовувати жести в спілкуванні, під час розв'язання задач побутового або навчального характеру. Розвивати словник, вміння використовувати засоби альтернативної комунікації. Формувати усвідомлене розуміння запитань, порад, вказівок вчителя. Вчити розрізнявати інтонації. Розвивати органи артикуляції. Розвивати мовленнєве дихання, силу голосу. Розвивати слухову увагу на матеріалі немовленнєвих звуків (диференціювання мовленнєвих та немовленнєвих звуків).</p>

		предмета за планом, ілюстрацією; - користується мовленнєвим етикетом в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням)	Вчити сприймати тексти на слух. Вчити складати усні монологічні висловлювання (розповідь, опис) за спостереженнями в навколишньому світі, ілюстрацією, за опорними словами, за складеним планом.
Змістова лінія «Навчаємось читати»			
<p>Слухання прочитаного педагогом тексту, розгляд ілюстрацій.</p> <p>Практичне ознайомлення з мовними одиницями. Практичне знайомство із словом як одиницею мовлення: виділення слова з ряду інших слів. .</p> <p>Робота з сюжетними малюнками, схемами, піктограмами.</p> <p>Робота з малюнками на визначення послідовності подій у тексті.</p>	<p>Обговорення прочитаного тексту. Відповіді на запитання до прочитаного тексту. Ритмічні вправи.</p> <p>Обговорення малюнків, ілюстрацій до тексту. Складання розповіді за малюнками, фотографіями.</p> <p>Відтворення почутого на основі створених або дібраних піктограм, ілюстрацій.</p> <p>Ігрові ситуації на впізнавання за малюнками, описом.</p>	<p><u>Букварний період</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зосереджує увагу на змісті тексту, прочитаного педагогом; - вміє вислухати вчителя (його розповідь, пояснення, вказівку, доручення) та виконати їх; - дає відповіді на запитання за змістом прослуханого тексту, використовуючи альтернативні засоби комунікації, малюнки, піктограми; - разом з учителем знаходить предмети за словесним описом, вказівками вчителя; - разом з вчителем підбирає малюнки до названих предметів, ініційованих дій; 	<p>Розвивати слухове сприймання, слухову та зорову пам'ять. Збагачувати словниковий запас. Розвивати мисленнєві операції, аналіз, синтез, порівняння. Формувати та розвивати чіткість усного мовлення. Формувати уявлення про слово як самостійну смислову одиницю. Збагачувати та уточнювати уявлення про довкілля. Формувати і закріплювати вміння співвідносити слово-назву з реальним предметом, з дією на малюнку, підбирати ознаку до предмета. Вчити описувати знайомі</p>

<p>Робота з дитячою книжкою, текстами. Основні правила поводження з книжкою. Формування позитивного ставлення до книжки.</p> <p>Складання з розрізної абетки слів.</p> <p>Читання окремих знайомих слів .</p> <p>Формування умінь глобального читання.</p> <p>Практичне ознайомлення з реченням. Побудова речень зі слів, запропонованих учителем, до малюнків. Побудова простих речень за зразком, запитаннями, малюнками.</p> <p>Виконання практичних завдань з реченням (вставити потрібне слово, продовжити речення, виділити з речення певне слово; вибрати із кількох речень те, яке відповідає певному малюнку та ін.).</p>	<p>Робота з розрізною абеткою. Читання слів, простих речень з опорою на малюнки. Робота з піктограмами. Ігри –імітації. Складання з допомогою вчителя простого речення за допомогою схеми.</p>	<p>- складає з допомогою вчителя прості речення; -з допомогою розрізняє сприйняті на слух слова, виокремлює в ряду інших слів (з допомогою сигнальних карток, або оплесків); - здійснює з допомогою вчителя поділ речень на слова; - робить спроби читати слова і короткі речення (поскладово) з допомогою вчителя, після відповідної підготовки (роботи з розрізною азбукою тощо); - з допомогою вчителя розпізнає в реченні знайомі найуживаніші слова з двох-трьох букв; - ознайомлений з правилами збереження книжки та гігієни читання.</p>	<p>об'єкти, (за предметними малюнками, схемами) Корегувати та вдосконалювати звуковимову. Розвивати слухову увагу та слухову пам'ять. Розвивати довільну увагу. Розвивати мовленнєвий слух (уважно слухати, чути, ідентифікувати, розрізняти й повторювати вивчені звуки). Виховувати в учнів чітку артикуляцію звуків, їх впізнавання та розрізнення. Розвивати зорове сприймання графічного зображення букви, просторового розташування її елементів. Формувати усвідомлений зоровий образ кожної вивченої букви. Формувати вміння помічати і розрізняти оптично схожі букви. Формувати навички поскладового читання. Розвивати навички зорового контролю під час читання складів, слів. Виховувати позитивне ставлення до книжки.</p>
--	--	--	--

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»			
<p>Постава учня під час письма. Правила тримання у руці ручки (олівця, фломастера).</p> <p>Закріплення вмінь орієнтуватися в зошиті, користуватися письмовим приладдям.</p> <p>Списування слів.</p> <p>Велика буква на початку речення, крапка в кінці речення.</p> <p>Списування короткого речення після попереднього аналізу.</p> <p>Написання під диктування букв, складів, слів.</p>	<p>Ігрові вправи на розвиток дрібної моторики руки. Вправи на розвиток окоміру. Ігри на співвідношення реальних предметів з їх зображенням. Ігри на запам'ятовування букв (образ, назва). Побудова складової та звукової схеми слова. Побудова схеми простого речення. Взаємоперевірка виконання роботи в парі (на основі заданого зразку).</p>	<p><u>Букварний період</u> Учень / учениця з допомогою вчителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтується в зошиті; - правильно тримає в руці та користується олівцем і кульковою ручкою; - вміє використовувати допомогу вчителя; - визначає і промовляє голосні та приголосні звуки; - з допомогою вчителя визначає місце звука (букви) в слові (на початку, в кінці слова); - за зразком списує букви, склади, слова (під контролем учителя); - ознайомлений про написання крапки в кінці речення та великої букви на початку речення; - робить спроби письма на слух під диктування вчителя, після відповідної підготовчої роботи). 	<p>Удосконалювати навички орієнтувальної діяльності. Розвивати дрібну моторику. Формувати і розвивати навички письма. Розвивати зорове сприймання та розрізнення графічного зображення букв, просторового розташування їх елементів під час написання, впізнавання та розрізнення друкованого та рукописного образів букв; Формувати усвідомлений зоровий образ кожної з букв. Розвивати навички списування. Формувати навички письма на слух. Формувати навички самоконтролю.</p> <p>Виховувати охайність та самостійність.</p>

Змістова лінія «Навчаємось сприймати медіа»			
Ознайомлення з різними джерелами та видами інформації. Робота з медіапродукцією	Перегляд і обговорення фотографій. Перегляд і обговорення мультфільмів. Перегляд і обговорення сюжетних малюнків або картини. Спостереження за мовленням персонажів під час перегляду мультфільму або читання. Запис власного мовлення з використанням цифрових пристроїв.	Учень / учениця з допомогою вчителя: -дає відповіді щодо прослуханих / переглянутих простих медіатекстів (світлини, мультфільми, комп'ютерні ігри, реклама тощо) -сприймає прості медіапродукти (світлини, дитячі журнали тощо)	Розвивати пам'ять на основі засвоєння отриманої інформації.
<p>Життєва компетентність:</p> <p>Учень/учениця намагається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уважно слухати і розуміти звернене мовлення (питання, завдання, інструкції тощо); <ul style="list-style-type: none"> – сприймати та розпізнавати звуки довкілля; мовленнєві звуки; – повторювати за вчителем доступні вправи, спрямовані на розвиток мовленнєвого дихання, сили голосу; – правильно вимовляти звуки (відповідно стану мовленнєвого розвитку); – слухати та повторювати за вчителем окремі звуки, звукосполучення, прості за структурою слова (відповідно стану мовленнєвого розвитку); – співвідносити знайомі слова з малюнками; – добирати малюнки до названих предметів, дій; ознак; – слухати текст, який читає педагог; – відповідати на поставлені запитання у межах знайомого мовленнєвого матеріалу; – повторювати відповідь за вчителем (залежно від мовленнєвих можливостей учня); – читати слова з допомогою вчителя, після відповідної підготовки (роботи з розрізною абеткою); – списувати склади, слова, прості речення (після їх звукобуквенного аналізу); – під диктування вчителя, після відповідної підготовчої роботи писати букви, склади, прості слова; – під контролем учителя дотримується правильної постави під час письма; 			

– сприймати медіапродукти.